

**Магистратураға түсушілер үшін мамандық бойынша
емтихан сұрақтары**

«БМ090300 – Жерге орналастыру»

Жерге орналастырудың ғылыми негіздері

1. Жерге орналастыру түсінігі
2. Жер реформасы туралы түсінік
3. Жер реформасының негізгі бағыттары
4. Жерге орналастырудың мақсаты
5. Жерге орналастырудың міндеттері
6. Жерге орналастырудың түрлері
7. Жерге орналастыру объектілері
8. Жерге орналастырудағы іс-қимылдарды атаңыз.
9. Жерді тиімді пайдалану жөніндегі түсінік
10. Жерді тиімді пайдаланудың кешенді міндеті
11. Жерді қорғау туралы түсінік
12. Жер қатынастары туралы түсінік
13. ҚР Жер Кодексінің қабылданған уақыты мен мазмұны.
14. Жер туралы түсінік
15. Қазақстан Республикасының тәуелсіздік кезеңіндегі жер қатынастарының дамуы.
16. Қазақстан Республикасындағы жер реформасының кезеңдерін атаңыз.
17. Жер реформасының бірінші кезеңіндегі негізгі нәтижелер
18. Жер реформасының екінші кезеңіндегі негізгі нәтижелер
19. Жер реформасының үшінші кезеңіндегі негізгі нәтижелер
20. Жер реформасының төртінші кезеңіндегі негізгі нәтижелер
21. Жерге орналастыруда қолданылатын ғылыми зерттеу әдістері
22. Жер пайдаланушылық түсінігі
23. Жер иеленушілік түсінігі
24. Пайдалану мерзімі бойынша жер пайдаланушылықты жіктеу.
25. Тұрақты жер пайдаланушылық жөніндегі түсінік
26. Ұзақ мерзімге және қысқа мерзімге жерді пайдалану жөніндегі түсінік
27. Жер пайдаланушылық қандай белгілері бойынша топтастырылады (Қазақстан Республикасының Жер кодексіне сәйкес)
28. Қазақстан Республикасындағы жер қоры туралы түсінік
29. ҚР жер қорының санаттарын атап шығыңыз
30. Жерді қандай да бір санатқа жатқызудың негізгі белгісі
31. Жер қорының бірінші санатының құрамына кіретін жерлерді атап шығыңыз.
32. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер туралы түсінік
33. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерді топтастыру.
34. Жер қорының екінші санатының құрамындағы жерлер.
35. Жер қорының үшінші санатының құрамындағы жерлер.
36. Жер қорының төртінші санатының құрамындағы жерлер.
37. Жер қорының бесінші санатының құрамындағы жерлер.
38. Жер қорының алтыншы санатының құрамындағы жерлер.
39. Жер қорының жетінші санатының құрамындағы жерлер.
40. Елді мекендерге жататын территорияны атаңыз.
41. Өнеркәсіп, көлік және басқа ауыл шаруашылық емес мақсаттағы жерлерге жататын учаскелерді атаңыз
42. Ерекше қорғалатын табиғи аумақты жерлерінің құрамы.
43. Орман қорына жататын аумақты атаңыз.
44. Су қорына жататын аумақты атаңыз.

45. Запастағы жерлерге жататын аумақты атаңыз.
46. Қазақстан Республикасының жерге орналастырулық қызметінің құрылымына кіретін жерге орналастырулық органдарын атаңыз
47. Қазақстан Республикасының жерге орналастыру қызметінің құрылымына кіретін, жерге орналастыру органдардың негізгі функцияларын атаңыз
48. Жерге орналастырулық үшін шешім қабылдауға әсерін тигізетін факторларды атаңыз.
49. Жерге орналастыру үшін шешім қабылдауға әсерін тигізетін жердің кеңістіктік қасиеттерін және экологиялық жағдайларын атаңыз.
50. Жерге орналастырудың әлеуметтік-экономикалық жағдайларын атаңыз.

Агроқұрылымдарды ішкі шаруашылық жерге орналастыру

1. Агроқұрылымдарды ішкі шаруашылық жерге орналастыру түсінігі мен объектісі (ІШЖО).
2. ІШЖО түрлері. ІШЖО жобаларын топтастыру.
3. ІШЖО міндеттері.
4. ІШЖО кезінде территорияны ұйымдастыру формалары.
5. ІШЖО жобасының құрам бөліктері.
6. Өндірістік бөлімшелер мен шаруашылық орталықтарын орналастыру кезіндегі шешілетін мәселелер.
7. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындарының өндірістік бөлімшелері мен негізгі шаруашылық орталықтарын атаңыз.
8. Өндірістік бөлімшелерді орналастыру кезінде қойылатын талаптар.
9. Жер алаптарының классификациясы.
10. Ауыл шаруашылық алаптар классификациясы.
11. Ауыл шаруашылық емес алаптарға жататындар?
12. Жыртылған жердің анықтамасы.
13. Көп жылдық көшеттердің анықтамасы.
14. Тыңайманың анықтамасы.
15. Шабындықтың анықтамасы.
16. Жайылымның анықтамасы.
17. Қазақстан Республикасындағы жер алаптары құрылымының сипаттамасы.
18. Алаптарды ұйымдастыру түсінігі.
19. Алаптарды ұйымдастыру кезінде қойылатын талаптар.
20. Алаптарды трансформациялау және жақсарту жөніндегі түсінік.
21. Трансформациялаудың негізгі бағыттары.
22. Алаптарды жақсарту жөніндегі талаптарды атаңыз.
23. Мал азықтық алаптарды түбегейлі және үстіртін жақсарту жөніндегі түсінік.
24. Ауыл шаруашылық алаптарын күнсыздау алапқа ауыстыруға не негіз болады?
25. Жыртылған жер территориясын реттестірудің негізгі элементтері.
26. Ауыспалы егістерді ұйымдастыру түсінігі.
27. Ауыспалы егіс жүйесіне қойылатын талаптар.
28. Ауыспалы егіс массивін орналастыру кезінде қойылатын талаптар.
29. Далалық ауыспалы егістердің түрлері және негізгі мақсаты.
30. Мал азықтық ауыспалы егісті орналастыру кезінде қойылатын талаптар және негізгі міндеті.
31. Ауыспалы егістерден тыс учаскелер жөніндегі түсінік.
32. Ауыспалы егісті ұйымдастырудың экономикалық көрсеткіштері.
33. Ауыспалы егіс территориясын реттестіру кезінде шешілетін мәселелер.
34. Ауыспалы егіс танаптарын жобалау кезінде қойылатын талаптар.
35. Бедері тегіс жағдайларда, бедері күрделі жағдайларда, майда контурлы жағдайларда танаптарды жобалау тәсілдері (типтік шешімдер).
36. Танап қорғайтын орман белдеулерін орналастыру кезінде қойылатын негізгі талаптар.

37. Далалық жол желісін орналастыру кезінде қойылатын талаптар.
38. Ауыспалы егіс территориясын реттестірудің экономикалық көрсеткіштері.
39. Шабындықты ауыспалы егіс түсінігі.
40. Шабындықты ауыспалы егіс территориясын орналастыру кезінде шешілетін негізгі мәселелер.
41. Жайылым территориясын орналастыру маңызы неде?
42. Жайылымдық ауыспалы егіс түсінігі
43. Жайылымдық ауыспалы егіс территориясын орналастыру кезінде шешілетін негізгі мәселелер.
44. Жайылым территориясын орналастыру кезіндегі міндеттер.
45. Жайылымды мал түрлеріне бекіту кезінде ескерілетін факторлар.
46. Жайылымдық ауыспалы егіс танаптарын жобалау кезінде қойылатын талаптар,
47. Көпжылдық жеміс-жидек көшеттерінің территориясын орналастыру кезінде шешілетін негізгі мәселелер.
48. ІШЖО кезіндегі жерге орналастырулық процестің стадиялары.
49. ІШЖО кезіндегі дайындық жұмыстардың түрлері мен мазмұны.
50. ІШЖО жобасының тексттік және графикалық бөліктерінің мазмұны.

Шаруашылықаралық жерге орналастыру

1. Шаруашылықаралық жерге орналастырудың объектісі және түсінігі.
2. Шаруашылықаралық жерге орналастырудың міндеттері.
3. Шаруашылықаралық жерге орналастырудың экономикалық маңыздылығы.
4. Шаруашылықаралық жерге орналастырудың әлеуметтік маңыздылығы.
5. Шаруашылықаралық жерге орналастырудың принциптері.
6. Шаруашылықаралық жерге орналастырудың түрлерін атау.
7. Шаруашылықаралық жерге орналастыру жобасының топтары.
8. Шаруашылықаралық жерге орналастырудың негізгі іс-қимылдары.
9. Ауыл шаруашылық кәсіпорындарының жер пайдаланушылықтарын құру кезіндегі шаруашылықаралық жерге орналастырудың міндеттері.
10. Ауыл шаруашылық максатындағы жер пайдаланушылықтарын құру процесіндегі жерге орналастырудың стадиялары.
11. Ауыл шаруашылық кәсіпорындарының жер пайдаланушылықтарын құру жобасының құрамдас бөліктері.
12. Жер пайдаланушылығының тиімді құрылуының түсінігі.
13. Ауыл шаруашылық кәсіпорындарының жаңа жер пайдаланушылығын (жер иелігі) орналастыру кезіндегі талаптар.
14. Ауыл шаруашылық кәсіпорындарының жер пайдаланушылығының шекарасын белгілеу кезіндегі талаптар.
15. Жер пайдаланушылығының компактлігінің анықтамасы.
16. Шаруа қожалықтары жөніндегі түсінік. Шаруа қожалықтарын құру жолдары.
17. Шаруа қожалықтарын құру жобасының мазмұны.
18. Шаруа қожалықтарының жер пайдаланушылықтарының формасы.
19. Шаруа қожалықтарының жер пайдаланушылығын құру факторлары.
20. Жеке қосалқы шаруашылықтың, бақтық және бақшалық жер учаскелерінің жер иеліктерін құру.
21. Ауыл шаруашылық кәсіпорындарының жер пайдаланушылығын жетілдіру.
22. Ауылшаруашылық кәсіпорындарының жер пайдаланушылығын жетілдірудегі шаруашылықаралық жерге орналастыру процесстері.
23. Жер пайдаланушылығын жетілдіру жобасын жасау барысында қойылатын талаптар.
24. Ауыл шаруашылық кәсіпорындарының жер пайдаланушылығын орналастырудағы кемшіліктер.
25. Ауыл шаруашылық кәсіпорындарының жер пайдаланушылығын орналастырудағы кеіңстік кемшіліктерінің әсері.

26. Алабарлықтың мазмұны.
27. Алаптар құрамының қолайсыздығының мазмұны.
28. Топографиялық алабарлықтың мазмұны.
29. Шалғай жерліктің мазмұны.
30. Теңбілдеуліктің мазмұны.
31. Жер пайдаланушылығын орналастырудағы кеңістік кемшіліктерін бағалайтын коэффициенттерін ата және оның есебінің формулаларын көрсет.
32. Кемшіліктерді жою әдістерін ата.
33. Ауыл шаруашылық емес мақсаттағы жер пайдаланушылықтарын құру кезіндегі шаруашылықаралық жерге орналастырудың міндеттері
34. Жер иеліктері мен жер пайдаланушылықтар ұғымы.
35. Ауыл шаруашылық емес мақсаттағы жер пайдаланушылығының құру кезіндегі талаптар.
36. Ауыл шаруашылық емес мақсаттарға жер бөліп беру түрлері.
37. Ауыл шаруашылық емес мақсатындағы жер пайдаланушылықтарын құру процесіндегі жерге орналастырудың кезеңдері.
38. Ауыл шаруашылық емес мақсатындағы жер пайдаланушылықтарының негізгі құрамдас бөліктерін атау.
39. Жер пайдаланушылығы мен жер иелігінен жерді алу барысындағы шығын түрлері.
40. Ауыл шаруашылық кәсіпорындарының жерін алудағы шығын түрлері.
41. Шаруашылықаралық жерге орналастыру жобасының жерін қорғауы бойынша шаралар.
42. Бүлінген жерлерді рекультивациялаудың мазмұны.
43. Қалалық шебтің мазмұны.
44. Энергетикалық мақсатқа жер бөліп берудің ерекшеліктері.
45. Сзықтық имараттарға жер бөліп берудің ерекшеліктері.
46. Қайта өңдеу өнеркәсібіне жер бөліп берудің ерекшеліктері.
47. Қазба өндірісінің өнеркәсібіне жер бөліп берудің ерекшеліктері.
48. Ерекше қорғалатын аймақтарға жер бөліп берудің ерекшеліктері.
49. Тауда жер бөліп берудің ерекшеліктері.
50. Жер учасакесінің құқықты белгілейтін және идентификациялық құжаттары.